

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ
імені Івана Боберського**

КАФЕДРА ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА ЕРГОТЕРАПІЇ

«ЗАТВЕРДЖЕНО»
на засіданні кафедри
фізичної терапії та ерготерапії
«2» вересня 2019 р.
протокол № 2
Зав. каф. _____ Коритко З.І.

ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

з навчальної дисципліни

**«КЛІНІЧНИЙ РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПРИ
ПОРУШЕННЯХ ДІЯЛЬНОСТІ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ»**

для студентів 3 курсу ФФТ та ЕТ, ФП та ЗО

доц. ©Тиравська О. І.

Практичне заняття № 1

Тема: «БІОМЕХАНІКА М'ЯЗОВИХ СКОРОЧЕНЬ»

(2 год)

Питання для опрацювання:

- типи м'язових скорочень
- поняття про підсумковий рух у суглобах
- неврологічні фактори, що впливають на підсумковий рух у суглобах;
- м'язові фактори, що впливають на підсумковий рух у суглобах
- співвідношення сили і довжини м'язів
- співвідношення сили і швидкості скорочення м'язів

Організаційна структура заняття: тривалість - 2 навчальних години,
з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);

- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу

Практичне заняття № 2

Тема: «ПОНЯТТЯ ПРО ПІДСУМКОВИЙ РУХ У СУГЛОБАХ»

(2 год)

Питання для опрацювання:

- Класифікація сил, що діють відносно осі руху суглобу
- Активні та негативні сили;
- М'язові та неврологічні фактори, що впливають на ПРС.

Організаційна структура заняття: тривалість - 2 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 3

Тема: «ПРОГНОЗУВАННЯ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ»

(2 год)

Питання для опрацювання:

- Поняття про реабілітаційний прогноз;
- Сприятливий прогноз;

- Несприятливий прогноз.

Організаційна структура заняття: тривалість - 2 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 4-5

Тема: «ВИЗНАЧЕННЯ ЦІЛЕЙ ВТРУЧАННЯ»

(4 год)

Питання для опрацювання:

- Визначення коротко- і довготермінових завдань реабілітації
- SMART – формат

Організаційна структура заняття: тривалість – 4 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 6

Тема: «КОНТРОЛЬ У ФІЗИЧНІЙ ТЕРАПІЇ»

(2 год)

Питання для опрацювання:

- види контролю
- корекція реабілітаційної програми
- завершення реабілітації

Організаційна структура заняття: тривалість - 2 навчальних години,
з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 7

Тема: «ПИСЬМОВЕ ОФОРМЛЕННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ»

(2 год)

Питання для опрацювання:

- Індивідуальна програма фізичної терапії;
- Основні групи інформації.

Організаційна структура заняття: тривалість - 2 навчальних години,
з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та

навичок);

- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 8-9

Тема: «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ БОЛЬОВОМУ СИНДРОМІ.»

(4 год)

Питання для опрацювання:

- шкала болю
- особливості застосування основних засобів і методів зменшення болю

Організаційна структура заняття: тривалість - 4 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 10-11

ТЕМА: «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ВТРАТІ АМПЛІТУДИ РУХУ»

(4 год)

Питання для опрацювання:

- класифікація контрактур
- особливості застосування основних засобів і методів відновлення амплітуди руху

Організаційна структура заняття: тривалість – 4 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 12-13

**Тема: «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ВТРАТІ СИЛОВИХ ЯКОСТЕЙ.
ФУНКЦІОНАЛЬНЕ ТРЕНУВАННЯ»**

(4 год)

Питання для опрацювання:

- особливості відновлення силових якостей у фізичній терапії
- основні засоби та методи відновлення силових якостей
- функціональне тренування

Організаційна структура заняття: тривалість – 4 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 14

Тема: «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ СУГЛОБІВ»

(2 год)

Питання для опрацювання:

- остеоартрити
- біомеханічні властивості і живлення суглобового хряща
- фізична терапія при остеоартриті

Організаційна структура заняття: тривалість - 2 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 15

Тема: «ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ ПРИ АМПУТАЦІЯХ»

(2 год)

Питання для опрацювання:

- визначення, причини ампутацій, фактори ризику.
- рівні ампутацій
- медичні та біомеханічні проблеми, пов'язані з ампутаціями
- етапи реабілітаційної програми
- підготовчі вправи для ходи

Організаційна структура заняття: тривалість - 2 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання,

визначення вхідного рівня знань);

- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 16

Тема: «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ОПІКАХ»

(2 год)

Питання для опрацювання:

- ступені опіків
- засоби і методи фізичної терапії опікових хворих

Організаційна структура заняття: тривалість - 2 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 17-18

Тема: «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ АРТРОСКОПІЧНИХ ОПЕРАТИВНИХ ВТРУЧАННЯХ»

(4 год)

Питання для опрацювання:

- фізична терапія при артроскопії плечового суглобу
- фізична терапія при артроскопії колінного суглобу

Організаційна структура заняття: тривалість – 4 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь та навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Практичне заняття № 19-20

Тема: «ФІЗИЧНА ТЕРАПІЯ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ХРЕБТА»

(4 год)

Питання для опрацювання:

- анатомо-біомеханічні особливості хребта.
- етіологія, патогенез та клінічні прояви дегенеративно-дистрофічних захворювань хребта
- особливості застосування основних засобів і методів фізичної терапії при захворюваннях хребта

Організаційна структура заняття: тривалість - 4 навчальних години, з них:

- Підготовчий етап (організація заняття, навчальні завдання, визначення вхідного рівня знань);
- Основний етап (формування професійних знань, вмінь та навичок);
- Заключний етап (контроль і корекція професійних знань, вмінь

га навичок, підсумки заняття, завдання для самостійної роботи)

Контроль засвоєння матеріалу:

- Усне опитування (контрольні питання);
- Практичний показ вивченого матеріалу.

Рекомендована література

Основна:

1. Герцик А. М. Інформаційний опис системи фізичної реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату / Андрій Герцик, Оксана Тиравська, Юрій Борецький // Фізична активність, здоров'я і спорт. – 2016. – № 2(24). – С. 54–62.
2. Медико-біологічні основи фізичної терапії, ерготерапії ("Нормальна анатомія " та "Нормальна фізіологія") : навч. посіб. / Мирослава Гриньків, Тетяна Куцериб, Станіслав Крась, Софія Маєвська, Федір Музика. – Львів : ЛДУФК, 2019. – 146 с.
3. Музика Ф. В. Анатомія людини : навч. посіб. / Музика Ф. В., Гриньків М. Я., Куцериб Т. М. – Львів : ЛДУФК, 2014. – 360 с.
4. Мухін В. М. Фізична реабілітація в травматології : монографія / В. М. Мухін. – Львів : ЛДУФК, 2015. – 428 с.
5. Мухін В. М. Фізична реабілітація : підруч. для студ. вищих навч. закл. фіз. виховання і спорту / В. М. Мухін. – Київ : Олімпійська література, 2005. – 471 с.
6. Скляренко Є. Т. Травматологія і ортопедія : підруч. для студ. вищих мед. навч. закл. / Є. Т. Скляренко. – Київ : Здоров'я, 2005. – 384 с.
7. Энока Р. М. Основы кинезиологии / Р. С. Энока. – Киев : Олимпийская литература, 2000. – 399 с.
8. Boissonnault WG, Goodman CC. Introduction to pathology of the musculoskeletal system // Goodman CC, Guller KS, and Boissonnault WG ed. Pathology: Implications for the Physical Therapist. – ed. 2. – Philadelphia : Saunders, 2003. – 821 p.
9. Pathology and Intervention in Musculoskeletal Rehabilitation 2 nd. / by David J. Magee, James E. Zachazewski, William S. Quillen, and Robert C. Manske, 2016.
10. Kinesiology of the Musculoskeletal System: Foundations for Physical Rehabilitation by Donald A. Neumann Mosby; 3 rdre . ed., 2020.
11. Pain Management in Rehabilitation. Grabois, Martin; Monga, Trilok ; Grabois, Martin ; Monga, Trilok N. Demos Medical Publishing, LLC 2002.

Допоміжна:

1. Івасик Н. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/терапії дітей шкільного віку з бронхолегеневими патологіями : монографія / Наталія Івасик. – Львів : ЛДУФК, 2018. – 393 с.
2. Коритко З. І. Вплив засобів фізичної реабілітації на якість життя хворих при ревматоїдному артриті / З. І. Коритко, Р. М. Поник, О. В. Купріненко // Експериментальна та клінічна фізіологія і біохімія. – 2019. – № 4(88). – С. 45–52.
3. Коритко З. Загальна фізіологія : навч. посіб. / Зоряна Коритко, Євген Голубій. – Львів : ПП Сорока, 2002. – 141 с.
4. Коритко З. Медико-біологічні основи фізичного виховання / Зоряна Коритко. – Львів, 2002. – 51 с.
5. Куцериб Т. Анатомія людини з основами морфології : навч. посіб. / Тетяна Куцериб, Мирослава Гриньків, Федір Музика. – Львів: ЛДУФК, 2019. – 86 с.
6. Олекса А. П. Ортопедія / А. П. Олекса. – Тернопіль : ТДМУ, 2006. – 528 с.
7. Поник Р.М. Захворюваність та особливості реабілітації хворих на ревматоїдний артрит в умовах сьогодення / Р. М. Поник, З. І Коритко // Здобутки клінічної та експериментальної медицини. – 2019. – № 3. – С.183–187.
8. Тиравська О. Вихідні показники функціонального стану опорно-рухового апарату осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2012. – Вип. 16, т. 3. – С. 236–241.
9. Тиравська О. Клінічні прояви кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта в залежності від локалізації / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. - Львів, 2008. – Вип. 12, т. 3. – С. 222–225.
10. Тиравська О. [Оптимальні вихідні положення при виконанні фізичних вправ для осіб з кілами міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта](#) // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту : наук. моногр. / за ред. С. С. Єрмакова. – Харків : ХДАДМ (ХХІІІ), 2007. – № 5. – С. 231–233.
11. Тиравська О. Програма фізичної реабілітації осіб, оперованих із приводу кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська, Ростислав Данилков // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. виховання, спорту і здоров'я людини / за заг. ред. Євгена Приступи. – Львів, 2011. – Вип. 15, т. 3. – С. 293–299.

12. Тиравська О. Реабілітаційне обстеження осіб після хірургічного лікування кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України: зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2009. – Вип. 13, т. 3. – С. 171–175.

13. Тиравська О. І. Фізична реабілітація осіб, оперованих з приводу кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.03 "Фізична реабілітація" / Тиравська Оксана Іванівна ; ЛДУФК. – Львів, 2010. – 20 с.

14. Тиравська О. Характеристика фізичних вправ, які використовуються при лікуванні кил міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта / Оксана Тиравська // Молода спортивна наука України : зб. наук. пр. з галузі фіз. культури та спорту. – Львів, 2007. – Вип. 11, т. 2. – С. 333–336.

15. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів : підруч. для студ. вищ. навч. закл. фіз. виховання і спорту / Б. М. Шиян. – Тернопіль : Навчальна книга-Богдан; 2004. – Ч. 1. – 272 с.

16. Свістельник І. Фізична реабілітація : анот. бібліогр. покажч. / Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2012. – 1162 с.

17. Фізична реабілітація. Фізична терапія : анот. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2019. – 145 с.

18. Clarkson H., Gilevich G. Musculoskeletal Assessment: Joint Range of Motion and Manual Muscle Strength. – Baltimore : Williams and Wilkins, 1989. – 366 p.

19. Kisner C, Colby LA Therapeutic exercise: foundations and techniques. 6th ed. Philadelphia, PA: F.A. Davis; 2012. 1024 p.

20. O'Sullivan S., Schmitz T. Physical Rehabilitation: Assessment and Treatment. – 4th ed. – Philadelphia: F.A. Davis, 2000. 687 p.

21. Teaching approaches in extracurricular physical activities for 12-14-year-old pupils under environmentally unfavorable conditions / Mykola Halaidiuk, Borys Maksymchuk, Oksana Khurtenko, Ivan Zuma, Zoryana Korytko, Rehina Andriieva, Yevhenii Strykalenko, Ihor Zhosan, Yaroslav Syvokhop, Olena Shkola, Olena Fomenko, Iryna Maksymchuk // Journal of Physical Education and Sport. – 2018. – Vol. 18, is. 4. – P. 2284–2291.

22. Fitzgerald GK. The efficacy of perturbation training in nonoperative anterior cruciate ligament rehabilitation programs for physical active individuals / Fitzgerald GK, Axe MJ, Snyder-Mackler L. // Physical Therapy. – 2000. – Vol. (80). – P. 128–140.

Інформаційні ресурси інтернет:

1. Герцик А. М. Пацієнт як підсистема фізичної реабілітації при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату [Електронний ресурс] / Андрій Герцик, Оксана Тиравська // Спортивна наука

- України. – 2016. – №3(73). – Режим доступу: <http://sportsscience.ldufk.edu.ua/index.php/snu/article/view/425>
2. Електронний каталог ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://3w.ldufk.edu.ua/>
 3. Електронний репозитарій ЛДУФК імені Івана Боберського [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/>
 4. Мазепа М. Тестування функцій кисті у хворих на системну склеродермію / Марія Мазепа, Оксана Тиравська, Орест Малков // Спортивна наука України. - 2018. - № 2(84). - С. 29-35 – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/15937>
 5. Фізична реабілітація у фізичному вихованні та спорті : анот. бібліогр. покажч. [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Львів : [б. в.], 2015. – 66 с. – Режим доступу: <http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/2468>